

Pogovor z urednico in novinarko RTV Tanjo Rosandić

Mladi novinarji iz OŠ Ledina so na obisk povabili novinarko in urednico oddaj na RTV Slovenija Tanjo Rosandić, da bi izvedeli kaj več o njenem poklicu in delu. Gospa Rosandić se je vabilu z veseljem odzvala in jih obiskala na naši šoli. Za dobrodošlico je ledinskim novinarjem podarila beležko z logom RTV in kemični svinčnik. Kdo ve, morda pa je prav s tem pogovorom tudi koga prepričala, da bo sledil njenim stopinjam in morda nekoč postal novinar ali urednik na televiziji ali radiu. Učenci so se na pogovor dobro pripravili in postavili zanimiva vprašanja.

Zakaj ste si želeli postati novinarka?

Sprva nisem vedela, kaj bi rada postala. Študirala sem medijske komunikacije, smer RTV produkcija, na mariborski Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko in postala univerzitetna diplomirana medijska komunikologinja. Pridobila sem širok spekter specifičnih znanj: o zgodovini in razvoju medijev, kako pisati besedila, snemati in obdelovati video material, nastopati pred kamero, izpeljati intervju ipd. Izhajala sem iz sebe. Za poklic novinarja moraš biti po značaju odločen, prodoren, energičen in delaven. Delo novinarja in urednika je zelo razgibano, poteka od jutra do večera. Dan informativnih novinarjev se začne že zjutraj z uredniškim sestankom, kjer se delo porazdeli, nato sledi terensko delo in zbiranje ključnih informacij, snemanje izjav in pokrivne slike, nato pa še priprava prispevka in video montaža. Novinar, urednik pri svojem delu, spozna veliko ljudi: vplivneže, znane umetnike, politike in gospodarstvenike, odvisno od tega, na katerem področju deluje.

Koliko let ste se izobraževali?

Takrat je univerzitetni študijski program trajal štiri leta, danes pa po bolonjskem sistemu poteka malo drugače: najprej tri leta in nato še dve.

Kako poteka podajanje novic v živo?

Nekoč si se postavil pred kamero in bral,

interpretiral besedilo z lista oz. si se besedilo naučil na pamet. Danes pa imajo terenski novinarji posebno aplikacijo že na telefonu, kjer svoje besedilo premika tako, da ga lahko v kamero prebere. Voditelji v studiu svoj, v naprej pripravljen tekst, berejo s t. i. naprave teleprompter ali po domače kar z »bobna«.

Kaj vas zanima pri delu?

Z novinarskim delom se zadnja leta srečujem še z druge strani, sem urednica oddaj. Dobro bi bilo, da bi bil vsak novinar specializiran za določeno področje, ki ga najbolj zanima in na katerega se spozna. Žal velikokrat ni tako. Za vse pa velja osnovno pravilo: pomembno je spremljati preverjene in zaupanja vredne novice doma in v svetu in se na vsak teren, prispevek, intervju temeljito pripraviti.

Je to težek poklic?

To je predvsem zelo odgovoren poklic. Kot novinar moraš vselej poročati tako, kot je v resnici in ne smeš izkrivljati, potvarjati resnice. Pomembno je, da so informacije točne. Preden jih objavimo, jih moramo večkrat preveriti. »Biblija« kakovostnega novinarstva je novinarski kodeks. Urniki, delavniki so razgibani in potekajo ves dan. Dobro je znati tuje jezike in imeti povezave s tujimi novinarji. Če te pa zamika tujina, imaš možnost postati novinar dopisnik in poročati denimo iz Rima, New Yorka, za radio tudi iz Azije. Lahko bi rekla, da je poklic težek, a

tudi izredno zanimiv in »zasvojljiv«.

Kdo vas je navdušil za ta poklic?

Na fakulteti me je za televizijo navdušila predavateljica dr. Melita Zajc. V 4. letniku mi je ponudila možnost občasnega sodelovanja na televiziji pri dr. Ljerki Bizilj. Sprejela sem izziv in kot študentka sodelovala pri nastajanju številnih oddaj. Sedaj mineva 13 let, odkar sem na televiziji. V tem času sem soustvarjala mnoge oddaje, vodila novice, vendar me zdaj bolj kot delo pred kamero zanima delo za kamero in projektno vodenje: snovanje oddaje, vsebinska zasnova, organizacijski in produkcijski proces idr.

Ali ste kdaj pomislili, da ne bi bili novinarka?

To je dobro vprašanje. Ko si star 30 let in več, se ti v življenju lahko začnejo postavljati drugačne prioritete. Zlasti, ko si ustvariš družino. Takrat začneš razmišljati, da bi mogoče želel opravljati nekoliko bolj umirjeno delo z manj stresa in adrenalina.

Ali ste kdaj pomislili, da česa ne zmorete?

Ko si vpet v dnevne oddaje, se vsak dan soočaš s časovnimi roki in mnogimi negotovostmi. Velikokrat se kaj zalomi in v teh primerih je nujno, da znaš delovati pod pritiskom, se zbrati, biti iznajdljiv, znati improvizirati. Pri terenskih javljanjih ali oddajah v živo novinarje, voditelje spremlja večja mera vznemirjenosti in adrenalina, saj v primerih v živo ni priložnosti za popravke ali vnovične ponovitve.

Kaj trenutno ustvarjate?

Sem urednica televizijskih oddaj. Vsako leto kakšen drug projekt. Trenutno z mlado ekipo ustvarjamo dnevno kuharsko oddajo »Šef doma z Mašo in Petro«, ki je na sporedu vsak delavnik ob 18.05 na SLO 1.

Kako nastane oddaja in kdo vse sodeluje pri

oddaji?

Odvisno od tipa oddaje. Oddaja Televizijski Dnevnik, denimo, nastane tako, da dnevni urednik zjutraj določi okvirne teme dneva, pošlje novinarje na teren, od koder se vrnejo v popoldanskem času in skupaj z montažerjem video slike pripravijo televizijski prispevek. Voditelj Dnevnika si uredi napovedi prispevkov, te morajo biti kratke, sporočilne, prodorne. Pri televiziji mora biti besedilo skoraj v celoti podkrepljeno s sliko. Za povezavo med studiem, terensko ekipo, za predvajanje prispevkov – za vse to skrbi režija. V režiji se srečamo še z drugimi soustvarjalci: urednikom oddaje, režiserjem oz. realizatorjem, tajnico režije, mešalcem slike, tonskim mojstrom, grafičnim operaterjem, mojstrom luči in mnogimi drugimi. Voditelj gre predhodno v garderobo, kjer mu garderoberka pripravi oblačila, in nato še v masko, kjer ga maskerka napudra, naliči in uredi, da lepo izgleda in da se njegov obraz na ekranu ne sveti.

Kako naredite oddajo zanimivo?

Oddaja mora imeti predvsem kvalitetno, zanimivo, koristno vsebino, prijetnega in dopadljivega voditelja, kredibilne novinarje in dobre zgodbe, zanimive goste in sogovornike, sodobno grafično podobo, vizualne in tonske efekte ...

Kako se v studiu znajdejo vremenarji?

Meteorologi in voditelji napovedujejo vremensko napoved v posebnem studiu z virtualno scenografijo ali t. i. »green screen«, zeleno ozadje. Potrebno je precej koordinacije in izkušenj, da uspešno in tekoče sledijo besedilu in virtualnemu prikazu grafičnih elementov.

Ali veliko potujete?

Včasih se je več potovalo, danes je tako kot

drugje vse podrejeno varčevanju in racionalizaciji. Tudi RTV Slovenija kandidira na zanimivih evropskih projektih, v sklopu katerih so službene poti in projekti v tujini še omogočeni.

Koliko časa traja maska?

Zelo različno. Moški voditelji, gostje potrebujejo le malce pudra in pričesko. Maska za ženske voditeljice pa lahko traja od 20 minut do ure in pol, odvisno od tega, ali gre za televizijski Dnevnik, kjer se ne sme pretiravati z ličili, ali pa kakšno razvedrilno oddajo, kjer so zaželeno slavnostne pričeske, bleščice in vse, kar pritiče bleščečim večernim toaletam.

Kako je z oblekami?

Voditeljice in voditelji Dnevnika imajo svojo garderoberko, ki skrbi za oblačila in njihov izgled. RTV Slovenija ima za posebne oddaje in večje projekte hišne šivilje, ki krojijo in šivajo. Voditeljice oddaje Dobro jutro imajo t. i. stilistko. Oblačila pred oddajo voditeljice poskusijo, stilistka pa jim doda primerne čevlje, nakit in druge dodatke.

Kako poteka izbor glasbe na radijskih programih? Kaj pa glasbene želje?

Na to vprašanje težko odgovorim, saj imajo na radiu radijske urednike. Na radiu vrtijo raznoliko glasbo in vse žanje. Glasbene želje poslušalcev pa pogosteje izpolnjujejo na komercialnih radijskih postajah.

Ali so v studiu kakšne zapletene naprave?

V studiu je veliko luči in velike studijske kamere na stativih s kolesi, z občutljivimi objektivimi. Za teren se uporabljajo bistveno manjše, lažje kamere. Tehnologija je tako napredovala, da se lahko marsikaj posname že s kakovostnim fotoaparatom. Po navodilih režiserja ali realizatorja upravlja video mikser, ki preklaplja

med vsemi kamerami in menjuje zorni kot. V režiji je res veliko gumbov in ekranov.

Ali se s sodelavci tudi kdaj skregate?

Seveda, kot v vsaki službi. Potrebno je najti kompromis in spore zgladiti.

Katere oddaje so vam najljubše?

Rada pogledam dokumentarne oddaje, ob sredah film tedna, novice v Dnevniku ob 19h, včasih tudi razvedrilno in glasbeno oddajo V petek zvečer.

Kako je potekal izbor za novinarko?

Udeležiti se moraš avdicije. Pokazati moraš, kako artikulirano govoriš, kako se znajdeš pred kamero. Seveda se tega kasneje še priučiš. Pomembno pa je, da te zanima veliko področij, rad spremljaš dogajanje v družbi in se znaš opredeliti in jasno povedati svoje mnenje.

Ali imate podatek, koliko ljudi gleda vaše oddaje?

Imamo. To imenujemo telemetrija in je ena od metod raziskovanja gledanosti. Gre za vzorec 450 gospodinjstev, to je približno 1250 posameznikov, ki imajo doma nameščen telemeter, ki beleži vse ogledane vsebine. Na tak način izvemo starost, spol, stopnjo izobrazbe, geografsko sestavo gledalcev za vsako posamezno oddajo.

Koliko ljudi dela na RTV?

RTV Slovenija zaposluje približno 2200 ljudi. Poleg novinarjev in urednikov, voditeljev na televiziji in radiu je še veliko tehničnega kadra v produkciji, podpornih služb, ki skrbijo za oddajnike in zveze, za reportažne avtomobile, imamo dva regionalna centra: v Kopru in Mariboru, RTV pa ima tudi svoj simfonični orkester.

Ali je novinarjev dovolj?

Delo mora biti dobro organizirano in porazdeljeno. Dobri novinarji so vedno zelo iskani.

Ali imate kakšno konkurenco?

Imamo. Konkurenca je vedno dobrodošla. V Sloveniji je to predvsem POP TV, ostale televizije

pa v manjšem obsegu. Dobro je pogledati tudi nacionalne TV v sosednjih državah.

Katere znane osebnosti ste že spoznali?

Skozi leta in različne projekte spoznaš številne zanimive obraze: uspešne podjetnike, umetnike in glasbenike, politike in predsednike. V živo nekateri navdušijo, drugi razočarajo.

Mladi novinarji so se gospe Rosandić zahvalili za pogovor. Na prijetno srečanje jih bo spominjala tudi beležka RTV Slovenija, v katero si bodo zapisovali prve novinarske zapise. V bližnji prihodnosti si bodo skupaj še v živo ogledali in obiskali RTV Slovenija.

Pogovor zapisala: Katarina Rigler Šilc